

slagets Behandling i det hele. Vi have brugt megen Tid til Forhandlingen, i over 3 Aar har Forslaget foreligget for Rigsdagen, og da Sagen første Gang strandede efter Fællesudvalg, tillod jeg mig at sige, at Grunden til, at den da strandede, var, at Ministeriet havde foreslaaet den Kaldelsesmaade, som der var foreslaaet, en Kaldelsesmaade, der jo sikkert tog Befolkningens Indflydelse ganske bort; thi den gik jo ud paa, at den kaldsberettigede af samtlige Ansøgere først skulde udskyde alle dem, der overhovedet ikke vare kvalificerede til at komme i Embede; det kunde jo nu være rigtigt nok, det samme finder jo Sted nu. Men ikke alene dem kunde han udskyde, men ogsaa dem, om hvilke han skønnede, at de ikke vare egnede og værdige til at komme i Embede. Og naar han endelig havde udskudt alle dem, kunde han atter udskyde $\frac{1}{3}$ af dem, der vare tilbage, og saa først tilstille Kommunalbestyrelsen Resten, dog skulde der altid tilstilles 6, hvis Tallet slog til, og af disse 6 kunde Kommunalbestyrelsen indstille 3. Altsaa Indstillingsretten indskrænkede sig til, at Kommunalbestyrelsen fik Ret til at udskyde 3 af de 6, som vedkommende kaldsberettigede selv skønnede kunde komme i Betragtning til Embeder. Jeg sagde om den Kaldelsesmaade, at det var den Dødsbane, der var lagt ind i Lovforslaget, og det har vist sig, at jeg havde Ret i denne Betegnelse. Med en saadan Kaldelsesmaade var Skoleloven umulig at gennemføre, og heldigvis, vil jeg sige, var det umuligt. Det lykkedes derfor ikke for den daværende Kultusminister. Den nuværende prøvede det paa anden Maade, nemlig ved en temmelig umulig Fortolkning af den nuværende Kaldelsesmaade; ogsaa det var umuligt, og heldigvis var det umuligt. I Aar har endelig Ministeren bøjet sig for Folketingets Afgørelse. Havde Ministeren gjort det i Fjor, havde vi maaske faaet Skoleloven i Fjor, men først i Aar har han bøjet sig derfor. Det har nu vist sig, at efter at det Punkt er bortfaldet, have Tingene kunnet enes om Resten, saa der er opnaaet Enighed om en Fællesindstilling. Naar denne nu vedtages, og Skoleloven altsaa gennemføres, nytter det jo ikke at nægte, at der fra forskellig Hold er Modstand, Misfornøjelse med Skoleloven. At der er nogen Misfornøjelse i Landet, ved jeg, men jeg tror, at Skoleloven er en Lov, som vinder ved nærmere Bekendtskab, og naar den først træder i Kraft, naar Kommunalraadene faa at se, at det er ikke Byrder, der lægges paa

dem, men at det er et Tilbud fra Statens Side til dem om at faa deres Skolevæsen gjort bedre, vil man blive mere tilfreds med Loven, og jeg tror, at om den ikke indeholder mange og store Fremskridt, indeholder den dog adskillige Fremskridt, som ville føre vor Folkeskole og vor Oplysning fremad her i Landet. Derfor tror jeg, vi gøre Ret i at vedtage Skoleloven, og jeg tror, vi kunne gøre det trygt med Ønsket om, at den maa blive til Gavn og Velsigelse for Folkeoplysningen her i Landet.

Berntsen: Naar jeg og mine nærmeste Meningsfæller i Fællesudvalget have tiltraadt de Ændringsforslag og Indstillinger, der foreligge til Afstemning her i Dag, og naar jeg anbefaler at stemme for Skolelovforslaget i den Skikkelse, som det vil faa, naar Ændringsforslagene ere vedtagne, er det ikke, fordi jeg betragter den Skolelov, som i Dag vil resultere af vore Afstemninger her, for et Ideal af en Skolelov. Man kan sige saa meget kønt om de enkelte Paragraffer, som man vil, jeg tror, at det er rigtigst, at man for ikke at vække Skuffelse til nogen Side siger rent ud, som det er, at den Skolelov, som det nu er lykkedes os meget møjsommeligt at tilvejebringe, er mere en Lønningslov end en virkelig Skolereform. Da vi for 3 Aar siden begyndte en ret indgaaende Forhandling om denne Sag her i Tinget, forstod jeg Flertallets Stilling saaledes, at der var fire Hovedhensyn, som man ved Behandlingen af denne Sag særlig vilde gøre gældende. Det var for det første Hensynet til den Befolkning, for hvis Skyld Skolen opretholdes, og for det andet Hensynet til Undervisningens Tarv, for det tredje Hensynet til Kommunerne, der hidtil og ogsaa i Fremtiden skulle bære Broderparten af Byrderne ved vort Skolevæsen, og for det fjerde Hensynet til de Lærere og Lærereinder, der ere ansatte i den offentlige Skole. Naar jeg nu ser paa Resultatet, saa kan jeg jo ikke nægte og vil ikke nægte, at her er gjort flere alvorlige Forsøg paa at skabe en større Indflydelse for Befolkningen end den, som den hidtil har haft, men det er desværre ikke lykkedes i nogen nævneværdig Grad. Vi have gjort Forsøg paa at give Befolkningen en mere direkte Indflydelse, end den hidtil har haft paa Lærernes Ansættelse og paa Lærernes Afskedigelse. Vi have gjort Forsøg paa at give Befolkningen helt eller delvis direkte Indflydelse paa Skolekommissionernes Sammensætning og derved ogsaa større Indflydelse paa Skolevæsenet, vi have for-